

1272/2008/EC Sayılı Kimyasalların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması (CLP) Tüzüğü

Eylem Özlem Nalbantoğlu
Çevre ve Şehircilik Uzmanı, Kimya Mühendisi

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Kimyasallar Yönetimi Dairesi Başkanlığı

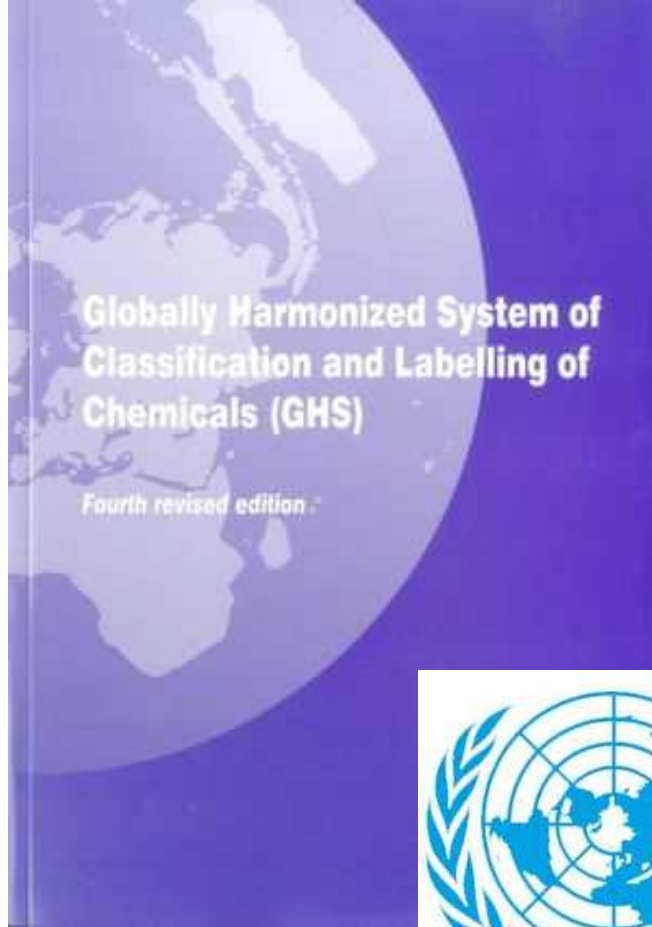
II. Tehlikeli Kimyasalların Yönetimi Sempozyumu
12 Ocak 2012, Ankara

SUNUMUN İÇERİĞİ

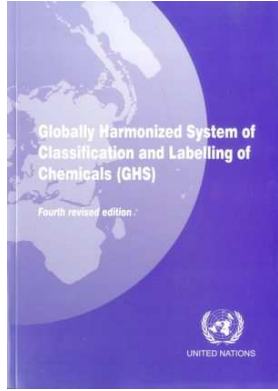
- 1.CLP Nedir?
- 2.Amacı, kapsamı ve içeriği
- 3.CLP Tüzüđünün getirdiği yenilikler
- 4.Sanayicilerin yükümlölükleri
- 5.S&E Bildirimi
- 6.CLP Tüzüđünün uygulama takvimi
- 7.CLP Tüzüđünün etkilediği diğer AB mevzuatı
- 8.Ülkemizde CLP Yönetmeliğinin uygulanması

CLP Nedir?

**CLP
Tüzüğü**

- **Başlangıç, 1992** , Rio - BM Çevre ve Kalkınma Konferansı - Gündem 21 19. Bölüm
- **Geliştirilme, 2001**, Birleşmiş Milletler Kimyasalların Etkin Yönetimi için Örgütlerarası Program
- **Kabul, 2002**, BM Tehlikeli Maddelerin Taşınması ve GHS Uzmanlar Komitesi
- **Onay ve yayımlanma, 2003**, BM Ekonomik ve Sosyal Konseyi (2011, 4. revizyon)
- **Uygulama çağrısı, 2002**, yılında Johannesburg’da düzenlenen Sürdürülebilir Kalkınma Dünya Zirvesi, 2008’de tüm dünyada

- 31 Aralık 2008, yayımlanma
- 20 Ocak 2009, uygulamaya başlama
- 2010, 2. revizyon
- 1 Haziran 2015, tam uygulama =
67/548/EEC (DSD) ve 99/45/EC (DPD)
uygulamadan kalkması

CLP Tüzüğü'nün Amacı

- kimyasalların zararlı özelliklerinden kaynaklanabilecek risklere karşı insan sağlığı ve çevreye yönelik yüksek seviyede bir koruma sağlamak
- madde, karışım ve eşyaların serbest dolaşımını temin etmek

CLP Tüzüğü'nün Kapsamı

- piyasaya arz edilen madde ve karışımların veya piyasaya arz edilmese dahi Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlamaları (REACH) Tüzüğü kapsamında kayda tabi olan maddelerin sınıflandırılmasına,

- zararlı madde ve karışımların etiketlenmesi ve ambalajlanmasına,
- uyumlaştırılmış sınıflandırma ve etiketleme listesinin oluşturulmasına,
- sınıflandırma ve etiketleme bildirimlerinin yapılmasına,
- sınıflandırma ve etiketleme envanterinin oluşturulmasına, ilişkin hükümleri kapsamaktadır.

CLP Tüzüğü'nün İçeriği

BİRİNCİ BÖLÜM	Genel Konular
İKİNCİ BÖLÜM	Zararlılık Sınıflandırması
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	Zararlılık İletişimi - Etiketleme
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	Ambalajlama
BEŞİNCİ BÖLÜM	Maddelerin Sınıflandırılmasının ve Etiketlenmesinin Uyumlaştırılması ve Sınıflandırma ve Etiketleme Envanteri
ALTINCI BÖLÜM	Yetkili Merciler ve Yaptırım
YEDİNCİ BÖLÜM	Genel ve Son Hükümler

CLP Tüzüğü'nün İçeriği

Ek-1	Zararlı Madde ve Karışımların Sınıflandırılması ve Etiketlenmesine İlişkin Koşullar
Ek-2	Bazı Maddelerin ve Karışımların Etiketlenmesi ve Ambalajlanmasına İlişkin Özel Kurallar
Ek-3	Zararlılık İfadeleri Listesi, İlave Zararlılık İfadeleri ve İlave Etiket Unsurları
Ek-4	Önlem İfadelerinin Listesi
Ek-5	Zararlılık İşaretleri
Ek-6	Bazı Zararlı Maddeler İçin Uyumlaştırılmış Sınıflandırma ve Etiketleme
Ek-7	67/548/EEC Direktifine göre Yapılan Sınıflandırmadan bu Tüzüğe göre Yapılan Sınıflandırmaya Çevrim İçin Tablo

CLP Tüzüğü'nün Getirdiği Yenilikler

- Terminoloji
- Kriterler
- Etiket unsurları
- Prosedürler

↓ Değişiklikler

- Sınıflandırmalar
- Etiketler
- Güvenlik Bilgi Formları

Terimler ve Etiket Unsurları

DSD/DPD	CLP
Müstahzar	Karışım
Tehlikeli	Zararlı
15 Tehlike Sınıfı	27 Zararlılık Sınıfı
Tehlike Sembolü	Zararlılık İşareti
Tehlike İşareti	-
Risk İbaresini (R)	Zararlılık İfadesi (H)
Güvenlik İbaresini (S)	Önlem İfadesi (P)
-	Uyarı Kelimesi (Tehlike/Dikkat)

Kriterler ve Prosedürler

- Tehlike/zararlılık sınıfları ve sınıflandırma kriterleri
- Müstahzarların/karışımların sınıflandırılmasında kullanılan hesaplama yöntemleri
- Üye Ülke veya belirli koşullar sağlandığında imalatçı/ithalatçı/alt kullanıcı teklifi ile uyumlaştırma
- S&E Envanterine bildirim

Fiziksel Zararlar

DSD Fiziksel Zararlar (5)	CLP Fiziksel Zararlar (16)
<ul style="list-style-type: none"> •Patlayıcı •Çok kolay alevlenir •Kolay alevlenir •Alevlenir •Oksitleyici	<ul style="list-style-type: none"> •Patlayıcı •Alevlenir gaz •Alevlenir aerosol •Oksitleyici gaz •Basınç altındaki gazlar •Alevlenir sıvı •Alevlenir katı •Kendiliğinden tepkimeye giren madde veya karışım •Piroforik sıvı •Piroforik katı •Kendiliğinden ısınan madde veya karışım •Suyla teması halinde alevlenir gaz çıkaran madde veya karışım •Oksitleyici sıvı •Oksitleyici katı •Organik peroksit •Metaller için aşındırıcı madde veya karışım

İnsan Sağlığına Yönelik Zararlar

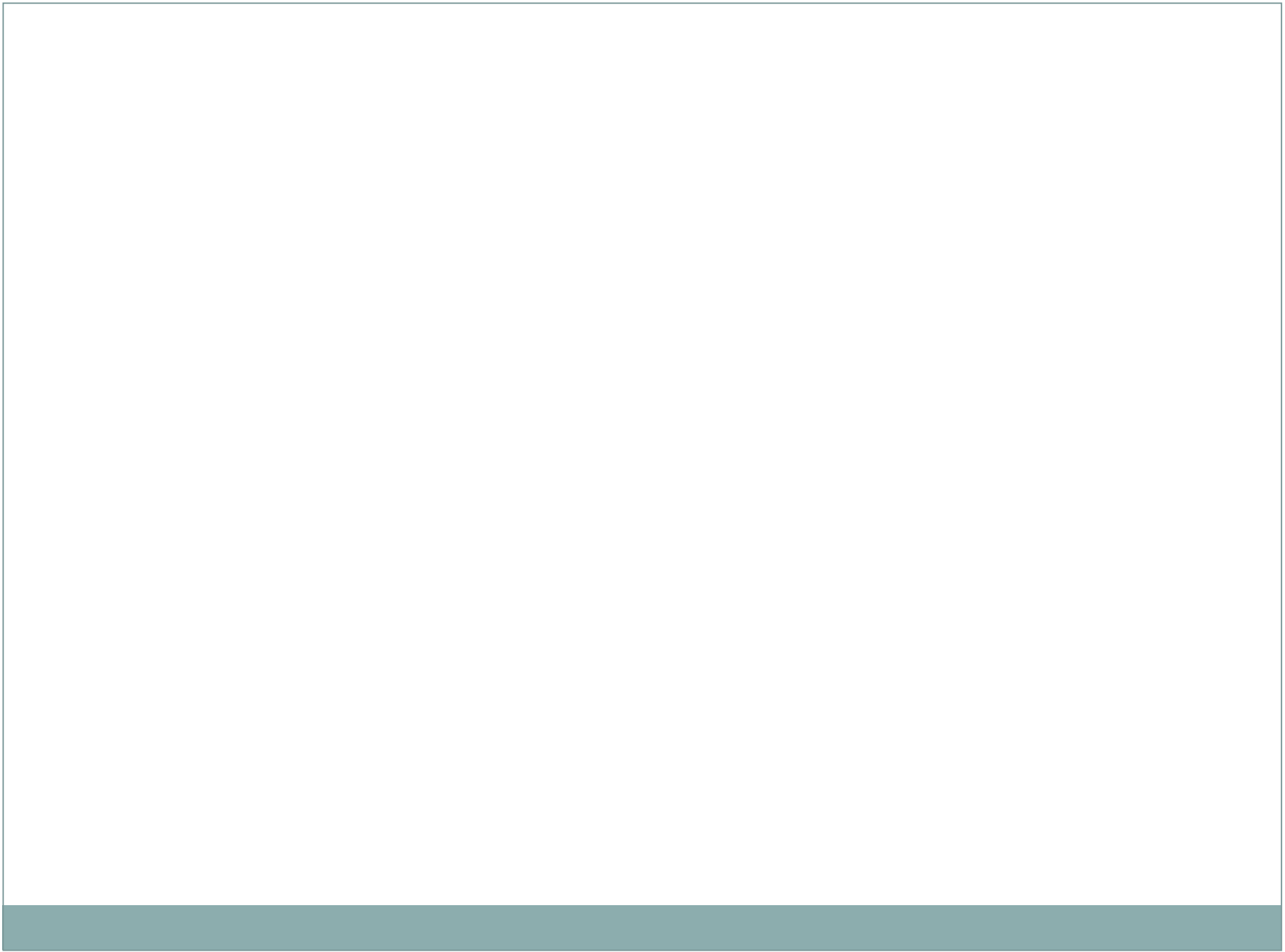

DSD İnsan Sağlığına Yönelik Zararlar (9)	CLP İnsan Sağlığına Yönelik Zararlar (9)
<ul style="list-style-type: none"> •Çok Toksik •Toksik •Zararlı •Aşındırıcı •Tahriş edici •Hassaslaştırıcı •Kanserojen •Mutajen •Üreme için toksik	<ul style="list-style-type: none"> •Akut toksisite •Cilt aşınması/tahrişi •Ciddi göz hasarı/göz tahrişi •Solunum/cilt hassaslaştırma •Eşey hücre mutajenitesi •Kanserojenite •Üreme Sistemi Toksikitesi •Belirli Hedef Organ Toksikitesi – Tek/Tekrarlı maruz kalma •Aspirasyon zararı

Çevreye Yönelik Zararlar

DSD Çevreye Yönelik Zararlar (1)	CLP Çevreye Yönelik Zararlar (2)
<ul style="list-style-type: none"> •Çevre için tehlikeli	<ul style="list-style-type: none"> •Sucul ortam için zararlı •Ozon tabakası için zararlı

CLP Tüzüğü Sanayicilerin Yükümlülükleri

ROLLER	TANIMLAR
İmalatçı	Maddeyi imal eden Türkiye’de yerleşik özel veya tüzel kişiyi
İthalatçı	İthalattan sorumlu, Türkiye’de yerleşik özel veya tüzel kişiyi
Alt Kullanıcı	İmalatçı ve ithalatçıdan farklı, bir maddeyi kendi endüstriyel veya profesyonel faaliyetleri esnasında kendi halinde veya bir karışım içinde kullanan Türkiye’de yerleşik özel veya tüzel kişiyi
Dağıtıcı	Toptancı da dahil olmak üzere, bir maddeyi kendi halinde veya karışım içinde, üçüncü taraflar için sadece depolayan ve piyasaya süren Türkiye’de yerleşik özel veya tüzel kişiyi
Eşya üreticisi	Eşyayı üreten veya montajını gerçekleştiren Türkiye’de yerleşik özel ya da tüzel kişiyi
Tedarikçi	Kendi halinde veya bir karışım içinde bir maddeyi veya bir karışımı piyasaya arz eden imalatçı, ithalatçı, alt kullanıcı veya dağıtıcıyı

CLP Tüzüğü Sanayicilerin Yükümlülükleri

- **İmalatçı, ithalatçı, alt kullanıcı ve eşya üreticisi:** piyasaya arz edilen maddelerin sınıflandırılması (*Madde 5-14*), etiketlenmesi (*Madde 17-33*) ve ambalajlanması (*Madde 35*) (**Madde 4**)
- **İmalatçı, ithalatçı, alt kullanıcı veya eşya üreticisi:** REACH Tüzüğü kapsamında kayda tabi olan ve piyasaya arz edilmeyen maddelerin sınıflandırılması (**Madde 4**)
- **İmalatçı/ithalatçı:** “Sınıflandırma ve Etiketleme Envanterine” bildirim yapma (**Madde 40**)

CLP Tüzüğü Sanayicilerin Yükümlülükleri

- **İmalatçı, ithalatçı, alt kullanıcı:** piyasaya arz edilen madde veya karışımların sınıflandırılmasını etkileyebilecek yeni bilimsel veya teknik bilgilerin ortaya çıkması durumunda, ilgili sınıflandırma konusunda yeni değerlendirme yapma (Madde 15)
- **Tedarikçi:** madde veya karışımın sınıflandırılmasında herhangi bir değişiklik olması halinde, etiketin güncellenmesi (Madde 30)
- **İmalatçı, ithalatçı, alt kullanıcı:** maddenin uyumlaştırılmış sınıflandırma ve etiketlemesinde değişikliğe neden olacak yeni bilgilerin bulunması halinde, maddenin piyasaya arz edildiği Üye Ülkelerden birinde Yetkili Otoriteye teklif sunulması (Madde 37(6))

CLP Tüzüğü Sanayicilerin Yükümlülükleri

- **Tedarikçi:** madde veya karışımın en son piyasaya arz edildiği edildiği tarihten itibaren, en az 10 yıl boyunca, sınıflandırma ve etiketlemeye ilişkin bütün bilgilerin bir araya getirilmesi ve erişilebilirliğinin sağlanması (Madde 49)
- **İthalatçı, alt kullanıcı:** karışımları piyasaya süren ithalatçı ve alt kullanıcının, acil sağlık müdahalesi durumunda önleyici ve koruyucu önlemlerin oluşturulması için bilgi almakla yetkili Üye Ülke organlarına karışımlarla ilgili belirli bilgileri sağlaması (Madde 45)

Sınıflandırma ve Etiketleme (S&E) Bildirimi

KİM?

- İmalatçılar ve ithalatçılar (grupları)
  - CLP kriterlerine uygun
  - Online(REACH-IT), IUCLID 5.2 veya XML dosyası ile

NASIL?

NEYİ?

- Tonajdan bağımsız
- piyasaya arz edilen ve REACH Tüzüğü kapsamında kayda tabi olan maddeler,
- zararlı olarak sınıflandırılan ve piyasaya kendi halinde arz edilen maddeler,
- özel konsantrasyon sınır değerlerinin üzerinde, karışımın zararlı olarak sınıflandırılmasına neden olan ve karışım içinde piyasaya arz edilen maddeler

CLP Tüzüğü'nün Uygulama Takvimi

1 Aralık 2010

1 Haziran 2015

Maddeler ve Karışımlar

Sınıflandırma
DSD/DPD(zorunlu)
CLP(isteğe bağlı)*

*Bu durumda:

Etiket: CLP
GBF: DSD/DPD ve CLP

Maddeler

Sınıflandırma ve Etiketleme

CLP (zorunlu) (a)
GBF
DSD ve CLP

Karışımlar

Sınıflandırma
DPD (zorunlu)
CLP (isteğe bağlı)*

*Bu durumda:

Etiket: CLP
GBF: DPD ve CLP

Maddeler ve Karışımlar

Sınıflandırma ve Etiketleme
CLP (zorunlu) (b)

(a) 1 Aralık 2010'dan önce piyasaya arz edilen maddeler için 1 Aralık 2012

(b) 1 Haziran 2015'ten önce piyasaya arz edilen karışımlar için 1 Haziran 2017

CLP Tüzüğü'nün Uygulamalarına İlişkin Diğer Hususlar

ÜCRETLER:

440/2010/EC sayılı “CLP Tüzüğü Kapsamında Avrupa Kimyasallar Ajansına Ödenecek Ücretler Tüzüğü”

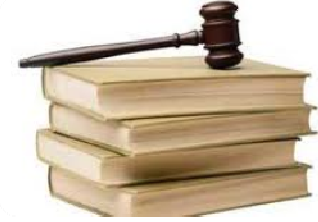
- alternatif kimyasal ad kullanma başvurusu (Madde 24)
- uyumlaştırılmış sınıflandırma ve etiketleme başvurusu (Madde 37)

YAPTIRIM:

- Üye ülkelerin yetkili otoriteleri (Madde 47)
- etkili, orantılı ve caydırıcı

CLP Tüzüğü'nün Etkilediği Diğer AB Mevzuatı

1. 96/82/EC sayılı Tehlikeli Maddeleri Kapsayan Büyük Kaza Tehlikelerinin Kontrolü (Seveso II) Direktifi
2. 91/414/EEC Sayılı Bitki Koruma Ürünleri Direktifi
3. 98/8/EC Sayılı Biyosidal Ürünler Direktifi
4. 98/24/EC Sayılı İşyerinde Kullanılan Kimyasal Ajanlar Direktifi
5. 2004/37/EC Sayılı İşyerinde Kullanılan Kanserojenler ve Mutajenler Direktifi
6. 94/33/EC Sayılı Genç İşçiler Direktifi
7. 92/85/EEC Sayılı Hamile ve Emziren İşçiler Direktifi
8. 92/58/EEC Sayılı İşyerinde Kullanılan Sağlık ve/veya Güvenlik İşaretleri Direktifi
9. 76/768/EEC Sayılı Kozmetikler Direktifi
10. 93/68/EEC Sayılı Oyuncak Güvenliği Direktifi
11. 648/2004/EC Sayılı Deterjanlar Tüzüğü
12. 1980/2000/EC Sayılı Eko-etiketleme Tüzüğü
13. 75/324/EEC Sayılı Aerosol Kapları Direktifi
14. 1999/13/EC ve 2004/42/EC Sayılı Uçucu Organik Bileşikler (VOC) Direktifleri
15. 1996/62/EC Sayılı Hava Kalitesi Çerçeve Direktifi
16. 689/2008/EC Sayılı Tehlikeli Kimyasalların İhracatı ve İthalatı Tüzüğü
17. 91/157/EEC Sayılı Pil ve Akümülatörler Direktifi
18. 2000/53/EC Sayılı Hurdalar ve 2002/96/EC Sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Ekipmanlar Direktifleri
19. 850/2004/EC Sayılı Kalıcı Organik Bileşikler (POPs) Tüzüğü

CLP Tüzüğü'nün Ülkemizde Uygulanması

Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi
Hakkında 1272/2008/EC Sayılı Tüzüğü'nün Türkiye'de Uyumlaştırılması Projesi
Ocak-Mayıs 2011

- teknik eğitim,
- rehber doküman,
- CLP Ulusal Yardım Masası
- “Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik” taslağı**

2012 →

**Maddelerin ve Karışımların
Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması
Hakkında Taslak Yönetmelik
(SEA Yönetmeliği)**

Yetkili Mercii: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Madde 4)

İlgili Kuruluş: Çevre ve Şehircilik Bakanı, Sağlık Bakanı ve Gıda,
Tarım ve Hayvancılık Bakanı (Madde 4)

Yürütücü Kuruluşlar: Çevre ve Şehircilik Bakanı, Sağlık Bakanı ve
Gıda, Tarım ve Hayvancılık (Madde 57)

Maddelerin ve Karışımların
Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması
Hakkında Taslak Yönetmelik
(SEA Yönetmeliği)

BİRİNCİ BÖLÜM	Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar
İKİNCİ BÖLÜM	Zararlı Maddeler ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanmasına İlişkin Genel Hükümler
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	Zararlılık Sınıflandırması
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	Etiket Uygulamaları ve Zararlılık İletişimi
BEŞİNCİ BÖLÜM	Ambalajlama
ALTINCI BÖLÜM	Maddelerin Sınıflandırılmasının ve Etiketlenmesinin Uyumlaştırılması ve Uyumlaştırılmış Sınıflandırma ve Etiketleme Envanterinin Oluşturulması
YEDİNCİ BÖLÜM	İşbirliği, Yardım Masası, Ulusal Zehir Merkezi
SEKİZİNCİ BÖLÜM	Genel ve Son Hükümler

Maddelerin ve Karışımların
Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması
Hakkında Taslak Yönetmelik
(SEA Yönetmeliği)

Ek-1	Zararlı Madde ve Karışımların Sınıflandırılması ve Etiketlenmesine İlişkin Koşullar
Ek-2	Bazı Maddelerin ve Karışımların Etiketlenmesi ve Ambalajlanmasına İlişkin Özel Kurallar
Ek-3	Zararlılık İfadeleri Listesi, İlave Zararlılık İfadeleri ve İlave Etiket Unsurları
Ek-4	Önlem İfadelerinin Listesi
Ek-5	Zararlılık İşaretleri
Ek-6	Bazı Zararlı Maddeler İçin Uyumlaştırılmış Sınıflandırma ve Etiketleme
Ek-7	Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmeliğine Göre Yapılan Sınıflandırmanın Bu Yönetmeliğe Uyarlanmasına İlişkin Çevrim Tablosu
Ek-8	Piyasaya Arz Edilmeyen Maddelerin Sınıflandırılma Koşulları
Ek-9	Standart Test Rejimlerinin Uyarlanmasına İlişkin Genel Kurallar
Ek-10	Halkın Erişimine Sunulacak Bilgiler
Ek-11	Zararlılık Değerlendirmeleri ve Uyumlaştırılmış Sınıflandırma İçin Başvuru Formatı

SAE Yönetmeliğinde Yapılan Değişiklikler

- ❑ SAE Yönetmeliği'nin Ek-2'si 1 Ocak 2014 tarihinde yürürlükten kalkacaktır. (Madde 54)
- ❑ SAE Yönetmeliğinin maddelerin sınıflandırılması, etiketlenmesi ve ambalajlamasına ilişkin bazı hükümlerde değişiklik yapılmıştır. (Madde 54)
- ❑ SAE Yönetmeliği 1 Haziran 2015 tarihinde yürürlükten kalkacaktır. (Madde 55)

Uygulama Takvimi (SAE'den SEA'ya geçiř)

1 Ocak 2014

1 Haziran 2015

Maddeler ve Karışımlar

Sınıflandırma

SAE (zorunlu)

SEA (isteğe bağlı)*

*Bu durumda:

Etiket: SEA

GBF: SAE ve SEA

SAE: Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik

SEA: Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi, Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik

Maddeler **Sınıflandırma ve Etiketleme**

SEA (zorunlu) (a)

GBF

SAE ve **SEA**

Karışımlar

Sınıflandırma

SAE (zorunlu)

SEA (isteğe bağlı)*

*Bu durumda:

Etiket: SEA

GBF: SAE ve SEA

Maddeler ve Karışımlar

Sınıflandırma ve Etiketleme

SEA (zorunlu) (b)

(a)1 Ocak 2014'ten önce piyasaya arz edilen maddeler için 1 Ocak 2016

(b)1 Haziran 2015'ten önce piyasaya arz edilen karışımlar için 1 Haziran 2017

❑ Test Metotları Yönetmeliği'nin yayımlanması

CLP Tüzüğünde atıf yapılan “Test Metotları Tüzüğü”nün uyumlaştırılarak, SEA Yönetmeliği ile eş zamanlı yürürlüğe girecektir.

❑ Güvenlik Bilgi Formları (GBF) Yönetmeliğinin revizyonu

SEA Yönetmeliği yayımlandıktan sonra, GBF Yönetmeliği SEA Yönetmeliğine göre yeniden düzenlenecektir.

SONUÇ OLARAK

- ❑ Kimyasallar hakkında daha güçlü bir zararlılık iletişimi
- ❑ Daha güvenli kullanım

SONUÇ OLARAK

- ❑ Kimyasalların zararlı özelliklerinden kaynaklanan sağlık sorunlarının ve çevre kirliliğinin giderilmesi için gereken maliyetlerin azalması

- ❑ Kimyasallardan kaynaklanan kazaların en aza indirilmesi

- ❑ Ticarete karşılaşılan teknik engellerin de önüne geçilmesi

Dinlediđiniz İçin TeŖekkürler

eylem.nalbantoglu@cevresehircilik.gov.tr

kyd@cevresehircilik.gov.tr